

**INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ, ĮGYVENDINAMĄ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS
2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITĮ
„PARAMA EIP VEIKLOS GRUPĖMS KURTI IR JŲ VEIKLAI VYSTYTI“**

2019-11-11 Nr. 1
(data)

Projekto pavadinimas	<i>Efektyvus ūkio valdymas</i>
----------------------	--------------------------------

I. DUOMENYS APIE PROJEKTO VYKDYTOJĄ (-US)

Projekto vadovas ir (arba) atsakingas asmuo	Vardas <i>Artūras</i>
	Pavardė <i>Lakis</i>
	Pareigos <i>Ekonomistas</i>
	Telefonas <i>8 5 2617111</i>
	El. pašto adresas <i>arturas.lakis@laei.lt</i>
Projekto partneriai* <i>*Įrašomi visi partneriai papildant reikiamu eilučių skaičiumi</i>	<i>ŽŪB „Panevėžio agrocentras“</i>
	<i>Buveinės adresas Žalioji g. 28A, Vadoklių mstl., Vadoklių sen., Panevėžio r. sav., LT-38200</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 45 586214</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas panevezys@agrokoncernas.lt</i>
	<i>ŽŪB „Suvalkijos“</i>
	<i>Buveinės adresas Liepų g. 2A, Dženčialaukos k., Sasnavos sen., Marijampolės sav., LT-68100</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 343 63244</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas suvalkijoszub@gmail.com</i>
	<i>ŽŪB „Ažytėnai“</i>
	<i>Buveinės adresas Ažytėnų k., LT-58264 Kėdainių r.</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 347 42741</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas</i>
	<i>Ūkininkas Renatas Reikertas</i>
	<i>Buveinės adresas Tiskūnų k. Vilainių sen., Kėdainių r.</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 690 49563</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas renatreik@gmail.com</i>
	<i>Ūkininkas Egidijus Šermukšnis</i>
	<i>Buveinės adresas Akacijų g. 5, Beržininkų k. Kepalių sen., Joniškio raj.</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 600 20790</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas egidijus.sermuksnis@gmail.com</i>
	<i>UAB „Art21“</i>
	<i>Buveinės adresas Mokslininkų g 2A, LT-08412 Vilnius</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 620 80238</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas lina@art21.lt</i>
	<i>Ūkininkas Edas Sasnauskas</i>
	<i>Buveinės adresas Poviliškių k., Gruzdžių sen., Šiaulių r.</i>
	<i>Atsakingo asmens telefonas 8 698 29045</i>
	<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas edas@edoukis.lt</i>
<i>Ūkininkė Birutė Rinkevičienė</i>	
<i>Buveinės adresas Adresas Sody g. 10, Biržai</i>	
<i>Atsakingo asmens telefonas 8 450 31394</i>	
<i>Atsakingo asmens el. pašto adresas birzai.birute@gmail.com</i>	
<i>Ūkininkė Simona Garunkštienė</i>	
<i>Buveinės adresas Poviliškių k., Gruzdžių sen., Šiaulių r.</i>	

Atsakingo asmens telefonas 8 413 7212
Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>simona@edoukis.lt</i>

II. INFORMACIJA APIE PROJEKTO EIGĄ

Projekto įgyvendinimo pradžia	2019-03-12
Numatoma projekto įgyvendinimo pabaiga	2020-03-20
Projekto įgyvendinimo vieta	A. Vivulskio g. 4A-13, Vilnius
Siekiami tikslai	<i>Apjungus mokslo institucijų, konsultantų ir ūkininkų žinias, skatinti pažangių technologijų ir inovacijų diegimą, didinant ūkio veiklos efektyvumą, kurti ir diegti tvaraus ūkininkavimo modelius, užtikrinant subalansuotą žemės ūkio vystymąsi, spręsti dirvožemio erozijos problemas, mažinant neigiamą ūkininkavimo poveikį aplinkai.</i>
Projekto koncepcija, turinys, svarba	<p><i>Pagrindinė problema su kuria susiduria žemės ūkio veiklos subjektai – nuolat prastėjanti dirvožemio kokybė dėl intensyvaus žemės dirbimo. Tai lemia prastesnę produkcijos kokybę mažesnę dirbamų plotų derlingumą, didesnes sąnaudas tręšimui, o visa tai turi įtakos ūkio ekonominiams rezultatams.</i></p> <p><i>Kita Lietuvos ūkių (ypatingai mažų ir vidutinių) problema – vadybos žinių trūkumas. Dažnai ūkininkavimo veikla vystoma neatsižvelgiant į dirvožemio struktūrą ir reljefą, neįvertinant aplinkos sąlygų, reikalingų kokybiškai produkcijai užauginti, todėl ūkininkavimas tampa neefektyvus. Tinkamas žemės ūkio technikos parinkimas taip pat prisideda prie ūkio veiklos produktyvumo ir aplinkosauginio veiksmingumo. Dalyje ūkių paramos dėka įgyvendintos investicijos nebuvo ekonomiškai pagrįstos ir mažina ūkių veiklos ekonominį efektyvumą bei kelia grėsmę jų ateičiai.</i></p> <p><i>Lietuvoje vis dar trūksta kompleksinių tyrimų, susijusių su žemės ūkio technikos parinkimu ūkiui atsižvelgiant į dirvožemio būklės kokybinius rodiklius ir dirvožemio derlingumo išsaugojimą. Lietuvos nacionalinės aplinkos apsaugos strategijoje yra iškeltas tikslas saugoti dirvožemį ir tausiai jį naudoti. Tam numatyta išsaugoti bendrąjį organinės medžiagos kiekį dirvožemyje (ne mažiau 3 proc. 2030 m.). Mechanškai veikiant dirvą atkurti jos fizikines ir biologines savybes nepažeidžiant dirvos struktūros, saugoti dirvą nuo neigiamo mechaninių įrenginių poveikio.</i></p> <p><i>Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto mokslininkai yra parengę daug mokslo straipsnių, kuriuose pristatytos integruotos Lietuvos ūkininkų ūkių gamybinio efektyvumo matavimo ir analizės metodikos. Remiantis jomis įvertintas Lietuvos ūkininkų ūkių efektyvumas ir numatytos jo didinimo kryptys. Atlikus technologijos, būdingos žemės ūkio sektoriui ir jos pokyčių analizę, kiekybiškai įvertintas efektyvumo ir produktyvumo veiksmių poveikis ir išteklių panaudojimo žemės ūkio sektoriuje tendencijos. Pasiūlyta Lietuvos žemės ūkio sektoriaus efektyvumo vertinimo metodika leidžia įvertinti bendrąjį ūkių gamybinį efektyvumą ir atskirų gamybos veiksmių efektyvumą.</i></p> <p><i>Projektu siekiama sukurti inovatyvų modulį, kurio dėka bus galima įvertinti ūkio veiklą ir parinkti efektyvų ūkininkavimo modelį ar pagerinti ūkio vadybą, atsižvelgiant į dirvožemį, aplinkos sąlygas, ūkio dydį, žemės ūkio šaką ir optimalų technikos naudojimą. Šio modulio įgyvendinimas ūkyje sudarys prielaidas jo veiklos efektyvumo ir pajamų didėjimui, produkcijos kokybės gerėjimui ir sumažins neigiamą ūkininkavimo įtaką aplinkai. Sukurtas modulis labiausiai skirtas vidutinio dydžio ūkiams, nes didieji gamintojai (ypač susijusių įmonių grupės) ekonomiškai yra pajėgūs įsigyti įvairias optimizavimo ar racionalaus išteklių panaudojimo programas, skirtas dideliems ūkiams. Tačiau vidutinio dydžio ūkiams to trūksta, jie yra nepajėgūs įsigyti tokias priemones (ir dėl kainos, ir dėl nepakankamo išnaudojimo įsigijus), todėl siūloma parengti tokiems ūkiams reikalingą modulį ir suformuoti paslaugų/paslaugų paketą, kuris galėtų būti suteikiamas/parduodamas minėtiems ūkiams. Tai sudarytų prielaidas bei</i></p>

	<i>papildomas galimybes ir vidutiniams ūkiams siekti aukštesnio vadybos lygio, kas atsispindėtų ir jų ūkininkavimo bei ekonominiuose rezultatuose.</i>
Tikslinės grupės, kitų EIP projekto dalyvių skaičius ir jų pavadinimai	<i>Projektas aktualus visiems Lietuvos ūkiams, vykdančioms veiklą bet kuriame augalininkystės sektoriuje: javininkystėje, sodininkystėje, daržininkystėje, uogininkystėje, auginantiems pašarinius augalus ir ypatingai ūkiams, susiduriantiems su dirvožemio kokybės blogėjimu. Modernių ūkio valdymo priemonių ir technologijų diegimas pagerins ūkio vadybą, padidins efektyvumą ir sumažins neigiamą ūkininkavimo poveikį aplinkai, todėl projekto įgyvendinimas teiks tiek ekonominę, tiek aplinkosauginę naudą.</i>
Projekto rezultatai	<p><i>Projekto metu bus sukurta tvaraus ūkininkavimo metodika, kuri apims ūkių pasėlių dirvožemio ir augalų distancinius spektrinius erdvinis tyrimus (įvertinant optimalius jų atlikimo metodus ir sąlygas), kompleksinį ekonominį ūkio išteklių vertinimą. Metodiką sudarys duomenų surinkimo ir apdorojimo etapai, reikalingi ūkių laukų dirvožemio savybių, pasėliuose auginamų augalų bendrų fiziologinių charakteristikų ir patiriamo streso erdviniam nustatymui bei įvertinimui, duomenų analizė ir atvaizdavimas. Surinkti apdoroti erdviniai duomenys bus atvaizduojami skaitmeninėje aplinkoje ir GIS žemėlapių sluoksniuose.</i></p> <p><i>Duomenų surinkimo etape, pasitelkiant spektrinę fotografiją ir laboratorinius tyrimus, bus tiriamas ūkių laukų viršutinis dirvožemio humusingasis horizontas, nustatant organinės medžiagos kiekį jame. Iš gautų ir apdorotų spektrinių vaizdų bus įvertintas laukų akmenuotumas, pritaikius spektrinius rodiklius – dirvožemio dangos drėgnumas. Distanciniai tyrimų metodai bus naudojami 3D erdviniam ūkių laukų modelio sukūrimui.</i></p> <p><i>Bendrų augalų fiziologinių charakteristikų ir streso vertinimui bus taikomi įvairių spektrinių rodiklių skaičiavimo pasėliuose metodai. Spektrinių vaizdų pagalba bus skaičiuojami GNDVI (Green normalized difference vegetation index), MCARI (Modified chlorofil absorpction ratio index), RVI (Ratio based vegetation index) – chlorofilo koncentracijos augaluose, LAI (Leaf area index) – augalų lapų ploto (rodiklis dažniausiai taikomas pasėlių augimo prognozėms), MSI (moisture stress index), WI (Water index) – vandens kiekio ir deficito augaluose, spektriniai rodikliai.</i></p> <p><i>Šių rodiklių reikšmės turi įtakos augalų derlingumui, o nuo jo priklauso ūkių pajamos. Atsižvelgiant į natūralias dirvos derlingumo savybes ir subalansuoti naudojant trąšas, galima užtikrinti tvaraus ūkininkavimo plėtrą.</i></p> <p><i>Todėl bus atliekamas tiriamų ūkių ekonominės veiklos vertinimas – ūkio dydis, pasėlių struktūra, derlingumas, naudojama technika ir vadyba, ūkio materialiniai resursai ir techninė bazė, sąnaudų struktūra.</i></p> <p><i>Išanalizavus įvairaus dydžio ir struktūros ūkių dirvožemio bei augalų tyrimų duomenis ir ekonominius ūkio veiklos vertinimo rodiklius, bus sukurta ir verifikuota tvaraus ūkininkavimo metodika. Taikant šią metodiką, bus sukurtos papildomos prielaidos ūkio pajamų didėjimui, sąnaudų mažėjimui, aplinkos taršos mažėjimui ir prisidės prie aktualių socialinių problemų sprendimo.</i></p> <p><i>Sukūrus inovatyvią tvaraus ūkininkavimo metodiką (įskaitant modelius), ji bus patalpinta pareiškėjo tinklalapyje ir viešai prieinama ūkininkams. Ūkininkai, pasinaudoję sukurta tvaraus ūkininkavimo metodika ir įvedę savo ūkio gamybinius ir ekonominius rodiklius, gaus rekomendacijas veiklai gerinti. Šios metodikos pagalba ūkininkas galės įvertinti savo ūkio veiklos efektyvumą ir gerinti ūkio vadybą.</i></p>

(Parašas)

(Vardas, pavardė)